

בתי המשפט

א 033500/06		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
תאריך: 07/04/2009		כב' השופט אברהם קסירר	

תובעת	ברנקה נגד	רחי דליה ע"י ב"כ ע"ד	בעניין:
נתבעת	קציר	עיריית חולון ע"י ב"כ ע"ד	

פסק דין

התובעת, ילידת 1953, עותרת לפצותה בגין נזקי גוף שנגרמו לה, לטענתה, באירוע נפילה ברחוב העיר שבשטח השיפוט של הנתבעת, עת נתקלה רגלה ב"חור שבמדרכה" (כך בסעיף 1 לכתב התביעה). בכתב התביעה צויין שהתביעה היא עפ"י חוק הפיצויים לנפגעי תאונות הדרכים התשל"ה – 1975, הגם שבמהותה עסקינן בתביעת רשלנות בהתאם לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], וכך גם נוהלה.

הנתבעת היא הרשות המקומית שבתחום שיפוטה ארע האירוע נשוא התובענה. בכתב הגנתה כפרה הנתבעת באחריות, באירוע, בקיומו של מפגע, בנזק ובקשר הסיבתי ביניהם. עוד טענה הנתבעת לרשלנות תורמת מכרעת של התובעת לאירוע.

התובעת לא הגישה חוות דעת להוכחת מצבה הרפואי, וטענה לנזק מיוחד, הפסדי שכר של מספר ימים, וכאב וסבל (פרוטוקול מיום 22.11.06).

מטעם התובעת הוגש תצהיר עדות ראשית, מסמכים ותמונות מקום האירוע (צורפו לתחשיב הנזק). הנתבעת ויתרה על חקירת התובעת, ולא הגישה ראיות מטעמה.

עיקרי העובדות הצריכות לענייננו:

1. התובעת, ילידת 1953, סייעת לגנת, צעדה ביום 8.10.02 בשעות הערב על המדרכה ברחוב המעפילים בחולון. רגלה נתקלה והיא נפלה.
2. מקום האירוע הינו מדרכה המרוצפת באבנים משולבות, ובה מכסה המצוי באופן רגיל וטבעי במדרכות במחוזותינו, ואשר אפשר שהוא משמש מכסה לבור תקשורת וכי"ב, (לא נטען ולא

הוכח). המכסה בולט מהמדרכה בליטה שאינה עולה על ס"מ אחד (תמונות צורפו לתחשיב הנזק מטעם התובעת).

3. ממקום האירוע פנתה לטיפול רפואי במוקד חירום "מכבי", משם הופנתה לבית החולים "וולפסון", נמצאו סימני פריקה במרפק יד שמאל והיא גובסה.

טענות הצדדים בסיכומיהם, בתמצית:

התובעת בסיכומיה טוענת כי נפגעה לעת שצעדה ברחוב המעפילים בחולון, בדרכה מחדר הכושר ולעת שנתקלה רגלה במרצפת בולטת שגרמה לה לאיבוד שיווי המשקל ולנפילתה. צוין כי מדובר היה במדרכה לא תקינה וכי במקום לא היתה תאורה ראויה ו/או מספקת. עוד צוין, כי התובעת אינה נוהגת לילך בדרך זו. בשאלת האחראיות טוענת התובעת כי חובת העירייה לדאוג למדרכות ולכבישים נגזרת ממספר חוקים וביניהם פקודת העיריות (נוסח חדש) על תקנותיו וחוקי העזר שמכוחו, חוק התכנון והבנייה התשכ"ה – 1965 וחוק הבטיחות במקומות ציבוריים התשכ"ב – 1965. עוד נטען כי ההיגיון מחייב לקבוע כי מקום שקיימים בו שקע, בור או פגם אחר בכביש אשר מהווים סכנה למשתמש בו, תהא העירייה חייבת לנקוט באמצעי זהירות סבירים, טוענת כי המדרכה נשוא התובענה היא מפגע בלתי סביר ולא שקערורית קטנה, פער גבהים אשר אין מקורו בבלאי אלא בהצבה אקטיבית ורשלנית של עובדי העירייה. מוסיפה התובעת וטוענת להתרשלות העירייה באי התקנת תאורה מספקת ו/או ראויה למעבר נוח לעוברי אורח, טענה אשר הנתבעת לא התנגדה לה, וכי הנתבעת יצרה סיכון כפול בעת המעבר לרחוב.

בשאלת הנזק עותרת התובעת לפיצוי בגין כאב וסבל, הפסד השתכרות לבר (טוענת להיעדרות ממקום עבודתה משך 46 ימים), הוצאות רפואיות ונסיעה ועזרת צד ג'.

הנתבעת בסיכומיה טוענת כי התובעת הציגה גרסאות עובדתיות סותרות בשאלה מה גרם לנפילתה, וכי המדובר בעדות בעל דין יחידה. עוד נטען כי ה"מפגע" המצולם אינו מפגע, שכן אין המדובר בסיכון בלתי סביר בהיות הפרש הגבהים אינהרנטי לקיומן של מדרכות, מכסי ביוב וארונות סעף, ועותרת לדחות את התביעה. באחרית נטען כי לא הובאו ראיות ממשיכות להוכחת הפסדי העבר, עזרת הזולת והוצאות רפואיות ונסיעה, ומבוקש לדחות את התביעה בראשי נזק אלו. לחילופין מוצע פיצוי בסך של 2,000 ₪.

דיון, הכרעה ועיקרי נימוקים:

בהתאם למשפט הנוהג במקומותינו, על התובעת נטל הראיה, ההוכחה והשיכנוע להוכיח תביעתה בראיות ולשכנע במידת ההסתברות הנדרשת במשפט האזרחי, וכאמור: "המוציא מחבירו עליו הראיה". בהינתן חובותיה אלו, האם הוכיחה התובעת תביעתה? לאחר שבחנתי את כלל הראיות,

עדות התובעת בתצהירה, התמונות שהוגשו ע"י התובעת והמסמכים, שוכנעתי שהתובעת לא עמדה בנטל זה.

בכתב התביעה טוענת התובעת שהסיבה לנפילתה היא כדלקמן:

"בתאריך 8.10.02 בסביבות השעה 20:10 או בסמוך לכך, הלכה התובעת על המדרכה ברח' המעפילים בחולון בדרך לביתה, כאשר הלכה מול בתי שמספרם 5-7, נתקלה רגלה של התובעת מחור במדרכה וזאת בעקבות אי השלמת המדרכה עם ארון הסעף אשר היה במרכז המדרכה." (סעיף 1 לכתב התביעה).

לעומת האמור, היתה גרסתה בתצהירה כדלקמן:

"ביום 8.10.02, בסביבות השעה 20:00 או במועד סמוך לכך, עת צעדתי על המדרכה ברח' המעפילים בחולון, נתקלה רגלי במרצפת בולטת בלתי תקינה, דבר אשר הביא לנפילתי בחוזה על הקרקע (להלן: "התאונה")." (סעיף 3 לתצהיר מיום 26.8.07).

הסתירה שבין הגרסאות לעניין הגורם לסיבת הנפילה לא יושבה. האם נפלה התובעת בשל השקערורית שבין המכסה או בשל הבליטה שבין המכסה והמדרכה? התשובה לכך אינה קונקלוסיבית.

בסוגיית האירוע, עדות התובעת הינה עדות בעל דין יחידה ולפיכך נבחנת היא על פי סעיף 54 לפקודת הראיות [נוסח חדש], ולא ניתן היה למצוא תימוכין בשאלת האירוע (לא התעלמתי כי בתעודה מהמוקד הרפואי נרשם "נפלה ברחוב"). התובעת לא הביאה לעדות את בנה אשר לטענתה אליו התקשרה לאחר האירוע והוא זה שפינה אותה מהמקום למוקד הרפואי בחולון (זאת עפ"י ס' 3 לכתב התביעה, הגם שלדבר אין זכר בתצהירה), והימנעות זו משמשת לחובתה. בנוסף, שוכנעתי להעדיף את עמדת הנתבעת באשר לסתירות בגרסתה לעניין הגורם לנפילה, ולא מצאתי להתבסס עליה לקביעת ממצא על פיה ולזכותה.

גם באם אקבל את גרסת התובעת לאירוע, ולצורך זאת אניח בצידי הדברים את שאלת הגורם לנפילה, שוכנעתי כי לא הוכחה אחריותה של הנתבעת לאירוע.

כלל ידוע הוא שהעולם אינו מישור גאומטרי. כך גם מדרכות המיועדות למעבר עוברי אורח, אשר אין לצפות כי יהיו משטח סטרילי, חף מבליטות ושקערוריות למיניהן (ר' ע"א (מחוזי י-ם) 4344/97 כהן נ' עיריית רמת גן). כך גם במקרה דנן. לאחר שבחנתי את תמונות המקום, בהן נראית מדרכה המרוצפת אבנים משתלבות ובמרכזה מכסה בטון, ובשים לב כי מהתמונות שהגישה התובעת עולה כי המדובר בשקערורית שאינה עולה כדי סנטימטר אחד או לחילופין בליטת המכסה מעל לפני המדרכה אינה

עולה על הגובה כאמור, שוכנעתי שאין המדובר במפגע, אלא במכסה שאין בו כדי להפריע לעוברים ולשבים ולגרום להם סיכון בלתי סביר.

יוער, כי מתמונות המקום שהציגה התובעת ניכר שמדובר במדרכה רחבה, אשר המכסה שבה אינו תופס את רובה, ובאופן שלעוברים ושבים נותר מרווח רב לעבור בבטחה, ללא שיצטרכו להניח רגלם דווקא במקום המסומן על ידי התובעת. זאת ועוד: השקערורית במדרכה, אשר לחילופין אפשר לראות אותה כבליטה במכסה, אינה עולה כדי מפגע בשים לב לנתונה האובייקטיביים ומשהתרשמתי כי השינויים אינם עולים כדי סנטימטר אחד בלבד. ויפיים לעניין זה דברי כב' הש' יפ"ח בע"א 1391-08-07 (מחוזי מרכז) כפיר נ' המועצה המקומית גני תקווה:

"המשיבה אינה מצווה לתור אחר בליטות או שקערוריות נקודתיות שגובהן $\frac{1}{4}$ ס"מ במדרכה (כך הוא אף שעה שהבליטות הן בגובה של $\frac{1}{2}$ ס"מ כבפרשת כהן הנ"ל). אין למצוא התרשלות (ואין לומר כי הופרה חובת הזהירות הקונקרטיית) מצד המשיבה בשל כך שלא שלחה צבא של אנשי פיקוח מצוידים בכלי מדידה לבחון בקפידה כל מדרכה ומדרכה וכל אריח ואריח. בליטה נקודתית של $\frac{1}{4}$ ס"מ, במדרכה אינה בגדר מפגע, המצריך תיקון על אתר. דומה כי הוצאות המניעה במקרה כגון זה, עולות על תוחלת הנזק. מנגד, רשות מקומית עלולה להימצא רשלנית עת אינה נוקטת צעדים למניעת מפגע בדמותו של בור במדרכה (כפי שהיה למשל בת"א (שלום י-ם) 4542/02 פנחס נ' עיריית ירושלים, [פורסם בבנו], ניתן ביום 25.10.07) או בור המצוי בשביל בתוככי גן ציבורי (פרשת סרי הנ"ל). כאמור, לא זה המצב בענייננו. על כן, משלא התרשלה המשיבה, לא מוטלת עליה אחריות בעוולת הרשלנות."

כך בענייננו גם אם מדובר במכסה שהוא שבור ברחובותיה ומדרכותיה של עיר.

וכבר נפסק, כי "לכל נזק יש שם ברפואה, אך לא לכל נזק יש שם של אחראי במשפט." (ע"א 371/90 סובחי נ' רכבת ישראל, פ"ד מז(3) 345). שוכנעתי, כי כלל זה תקף במקרה שלפנינו. גם אם הייתי מקבל את גרסת התובעת לקרות האירוע, הרי שאין המדובר במפגע שיש בו כדי להטיל חבות במסגרת עוולת הרשלנות או עוולת הפרת חובה חקוקה. כמו כן לא התרשמתי שהנתבעת התרשלה בהימצאות אותו מכסה או בהבדלי הגבהים המזעריים שבינו ובין המדרכה, אשר אינה בגדר מפגע כאמור. ומשלא התרשלה הנתבעת, לא מוטלת עליה אחריות בעוולת הרשלנות.

גם את טענת התובעת בסיכומיה בדבר הפרת חובה חקוקה יש לדחות מן הטעם שזו לא הוכחה. התובעת לא עמדה בנטל להוכיח קיומם של יסודות העוולה, ובעיקר אי קיום החובה המוטלת על הנתבעת לפי חוק. טענות התובעת בקשר לאמור נטענו בכלליות, התובעת לא הפנתה לחוק/התקנה

הרלבנטיות, לא הוכיחה כי אלו לטובת ולהגנת הניזוק או שהמזיק לא קיים את החובה המוטלת עליו, הפרה שגרמה לניזוק לנזק, והנזק הוא מסוגו או מטבעו שאליו נתכוון החיקוק (ר' ע"א 2351/90 לסלאו נ' ג'מאל, פ"ד מז (1) 629). בנסיבות אלה, טענותיה בדבר הפרת חובה חקוקה נדחות. סופו של דבר, התביעה נדחית.

לאור האמור, לא מצאתי צורך להתייחס ליתר טענות הצדדים בסיכומיהם. התובעת תשא בהוצאות הנתבעת וכן בשכר טרחת עו"ד בסך של 10,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק. המזכירות תעביר פסק הדין לב"כ הצדדים. ניתן היום, יא' בניסן, תשס"ט (5 באפריל 2009), בהעדר.

אברהם קסירר 33500/06-54678313

אברהם קסירר, שופט

פסק הדין כפוף לשינויי נוסח, הגהה ועדכון מתבקשים.
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה